

2. Η ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Η ΕΚΒΑΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (1914-1918)

Τα μέτωπα

➤ Το δυτικό μέτωπο:

Η πολεμική προσπάθεια της Γερμανίας στράφηκε κυρίως κατά της Γαλλίας η οποία, παρά τη σθεναρή της αντίσταση, παραδόθηκε σε μία εβδομάδα. Σταδιακά, όμως, οι Γάλλοι αναχαίτισαν τη γερμανική προέλαση στον ποταμό Μάρνη και το μέτωπο σταθεροποιήθηκε.

Χαρακώματα: Σύστημα αμυντικών οχυρώσεων που ανοίχτηκαν από τους δύο αντιπάλους και αποτέλεσαν το βασικότερο χαρακτηριστικό του Μεγάλου Πολέμου για τέσσερα χρόνια. Η διαβίωση στα χαρακώματα προσέδωσε μορφή στατικότητας στις επιχειρήσεις, ενέτεινε την αίσθηση της μονοτονίας και της ματαιότητας του πολέμου και δοκίμασε την ψυχική αντοχή των στρατιωτών. Εκεί χάθηκε ο ανθός της νεολαίας της Γαλλίας, της Γερμανίας και της Βρετανίας.

Η ζωή στα χαρακώματα

➤ Το ανατολικό μέτωπο:

Σ' αυτό οι Γερμανοί και οι Αυστριακοί πολεμούσαν κατά των Ρώσων οδηγούμενοι σε αδιέξοδο. Γι' αυτό επιστρατεύθηκε η τεχνολογία (ευρεία χρήση πολυβόλου και πυροβόλου, χειροβομβίδας, ολμοβόλου, αυτοκινήτων

για μεταφορές, ενώ χρησιμοποιήθηκαν και νέα όπλα, όπως άρματα μάχης, δηλητηριώδη αέρια και αεροπλάνα.

Ο παγκόσμιος χαρακτήρας του πολέμου

Σταδιακά ο πόλεμος έγινε παγκόσμιος. (Καταγράφονται 60 κηρύξεις πολέμου σε τέσσερα χρόνια!!!). Σημειώνουμε ενδεικτικά δύο γεγονότα που επηρέασαν καθοριστικά την έκβασή του: *την έξοδο των ΗΠΑ στο πλευρό της Αντάντ και τη ρωσική επανάσταση.*

Η έκβαση του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου

Το **1918** συνθηκολόγησε η Βουλγαρία, η Οθωμανική Αυτοκρατορία, η Αυστρία και η Γερμανία. Τσέχοι, Πολωνοί, Νοτιοσλάβοι και Μαγυάροι βρέθηκαν στο στάδιο ίδρυσης εθνικών κρατών.

Συνέπειες του Πολέμου

- Απώλειες εκατομμυρίων ζώων (10 εκατομμύρια νεκροί και 20 εκατομμύρια τραυματίες μόνο στα πεδία των μαχών)
- Θύματα ανάμεσα στους αμάχους
- Τεράστιες υλικές καταστροφές
- Μεγάλο οικονομικό κόστος → ανάγκη για δανεισμό, περιπλοκή των διακρατικών σχέσεων και εξαρτήσεις
- Πολιτικές και κοινωνικές αναστατώσεις
- Διάλυση των πολυεθνικών αυτοκρατοριών (Οθωμανική, Αψβούργων)
- Υπονόμευση θεμελιωδών αξιών του δυτικού πολιτισμού, όπως η κοινοβουλευτική δημοκρατία → κρατικός παρεμβατισμός, επέμβαση των στρατιωτικών στην πολιτική

Τα «**14 σημεία**» του Ουίλσον: Πρόκειται για δήλωση του Προέδρου των Η.Π.Α., Γ. Ουίλσον περί αυτοδιάθεσης των λαών, με την οποία δόθηκε ιδεολογική υπόσταση στη σύρραξη και επιταχύνθηκε η διάλυση των πολυεθνικών αυτοκρατοριών (Οθωμανική, Αψβούργων)